

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3382/2022
16.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Ђорђе Бендић, адвокат из ..., против тужених ВВ из ..., чији је пуномоћник Мерсудин Алагић, адвокат из ... и Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ужицу, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2747/21 од 23.12.2021. године, у седници одржаној 16.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2747/21 од 23.12.2021. године тако што се **ОДБИЈАЈУ** као неосноване жалбе тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Прибоју П 19/2021 од 19.08.2021. године.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да тужиоцима накнаде трошкове ревизијског поступка од 47.500,00 динара, у року од петнаест дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2747/21 од 23.12.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Прибоју П 19/2021 од 19.08.2021. године тако што је: одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да су тужиоци сувласници са уделом од по $\frac{1}{2}$ идеалног дела кп и то дела кп .. и дела кп ..., у мерама и границама ближе наведеним у том ставу изреке, обе парцеле уписане у ЛН .. КО ..., што су тужени дужни признати. Ставом другим изреке, обавезани су тужиоци да на име накнаде трошкова поступка туженом ВВ из ... плате 218.900,00 динара, као и туженој Републици Србији 24.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2 тачка 2. ЗПП („Сл. гласник РС“ бр. 72/11, 55/14 ... 10/23), Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП на коју се указује у ревизији, с обзиром да се правило о оцени доказа из члана 8. ЗПП у поступку пред другостепеним судом примењује само у ситуацији када се другостепена одлука доноси после расправе одржане пред тим судом

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Општинског суда у Прибоју О-87/65 од 23.10.1965. године расправљена је заоставштина пок. ГГ, бив. из ..., која се састојала између осталог и од права својине на идеалном сувласничком уделу од $\frac{1}{2}$ на непокретностима - парцели .., уписаној у поседовни лист ... на којој су као наследници оглашени супруга ДД, син ЂЂ и ћерке ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ, свако са по $\frac{1}{5}$ удела. Браћа ГГ и ИИ су за живота кп .. поделили на део изнад пута, који је припао ГГ и на део испод пута који је припао ИИ. Након смрти ГГ, између 1965. и 1968. године његов син ЂЂ и брат ИИ су прихватили усвојену поделу кп .., тако што је ЂЂ припао део изнад пута, а ИИ део испод пута, иако се у пописном катастру из 1954. године наведена парцела водила само на ГГ. У периоду од 1968. године до 1972. године вршен је упис права својине на парцелама, које су власници и држаоци претходно сами обележавали ради авионског снимања и прецизног премера, па је тада спорни део кп број .. (изнад пута) уписан као приватна својина ЗЗ. Део кп број .. (изнад пута) сада представља кп .. и део кп .. КО ..., уписане у ЛН .. КО ... као приватна својина туженог ВВ са уделом од $\frac{5}{6}$ и јавна својина тужене Републике Србије са уделом од $\frac{1}{6}$.

Тужиоци захтевају тужбом утврђење права сусвојине према туженима на кп .. и део кп .. КО ... у уделу од $\frac{1}{2}$, јер су наведене парцеле ушле у састав заоставштине пок. оца тужилаца ЂЂ, а на којим непокретностима су тужиоци оглашени за једине наследнике оставиоца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев уз закључак да тужиоци имају право сусвојине на предметним непокретностима по основу наслеђа иза пок. ЂЂ, јер су за то испуњени законски услови прописани одредбама Закона о наслеђивању и Закона о основама својинскоправних односа.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев као неоснован, уз оцену да на страни тужених не постоји потпуна процесна заједница у смислу члана 211. ЗПП, нити постоји потпуна процесна заједница на страни тужилаца, јер је с обзиром на садржину тражене правне заштите, тужбом требало обухвати све наследнике иза пок. ГГ, оца сада пок. ЂЂ и деде по оцу тужилаца, а што је изостало.

По оцени Врховног суда, ревизијом се основано указује да је одлука другостепеног суда заснована на погрешној примени материјалног права.

Чланом 20. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да се право својине стиче по самом закону, правним послом и наслеђивањем, а чланом 36. истог закона да се право својине на ствар стиче наслеђивањем у тренутку отварања наслеђа

на имовини умрлог, ако законом није друкчије одређено. Према члану 206. Закона о наслеђивању (Сл. гласник РС 46/95 и 6/05) смрћу човека отвара се његово наслеђе. Према члану 13. Закона о основама својинскоправних односа више лица имају право сусвојине на неподељеној ствари када је део сваког од њих одређен сразмерно према целини (идеални део).

Активна и пасивна легитимација су облици стварне легитимације и представљају материјалноправни однос странака према предмету спора, тако да ову легитимацију у једном спору имају лица која су учесници материјалноправног односа који је предмет тражене правне заштите. О постојању стварне легитимације, као и да ли је реч о потпуној страначкој легитимацији, суд води рачуна и по службеној дужности.

У конкретном случају, активна легитимација тужилаца произлази из члана 206. Закона о наслеђивању у вези члана 13. 20. и 36. Закона о основама својинскоправних односа, с обзиром на то да су тужиоци оглашени за једине санаследнике предметних парцела у уделу од по $\frac{1}{2}$ иза пок. оца ЂЂ (првобитног тужиоца преминулог 2017. године у току трајања првостепеног поступка). Наиме, према правилном закључку првостепеног суда, кога потврђују утврђено чињенично стање и докази у списима, ЂЂ, отац тужилаца је за живота постао једини наследник предметних парцела иза пок. оца ГГ, јер је надживео остале санаследнике (његове три сестре, ЗЗ и ЖЖ које су у моменту смрти биле удове и нису имале деце и ЕЕ која је била неудата и није имала деце, као и мајку ДД, супругу пок ГГ, с тим да је иза сестре ЗЗ оглашен за законског наследника, а иза сестре ЖЖ за законке наследнике оглашени су тужиоци, као његова деца, по праву представљања). Предметне парцеле су на тај начин у целости ушле у састав заоставштине сада пок. ЂЂ, преминулог ...2017. године, на којој су оставинским решењем за једине наследнике оглашени тужиоци, као диркетни потомци (деца) оставиоца у уделу од по $\frac{1}{2}$.

У вези са изнетим следи и да је захтев тужбе правилно усмерен према туженима који су у јавним књигама уписани носиоци права сусвојине на предметним непокретностима, па како осим тужилаца нема других наследника иза пок. ЂЂ, постоји потпуна активна легитимација на страни тужилаца као нужних супарничара, сагласно члану 211. ЗПП. Код таквог стања, тужбом у овом спору обухваћени су сви учесници материјалноправног односа који је предмет тражене правне заштите.

Имајући у виду све до сада наведено, као и да према правилном закључку првостепеног суда тужени ВВ није био савестан у смислу члана 72. ЗОСПО, па није ни могао стећи својину одржајем на предметним непокретностима применом члана 28. ЗОСПО и да је у јавне књиге уписан као носилац својинског права на тим непокретностима без правног основа, то тужиоци основано траже утврђење права сусвојине према туженима у једнаким уделима на предметним непокретностима које су стекли наслеђивањем, сагласно члану 206. Закона о наслеђивању у вези члана 13. 20. 36. Закона о основама својинскоправних односа.

Одлуку о трошковима постука првостепени суд је донео правилно применом члана 153 и 154 ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као ставу првом изреке.

Тужиоци су успели у поступку по ревизији, па им на основу чланова 153., 154., 163. став 2. и 165. став 2. ЗПП припадају опредељени трошкови за састав ревизије од стране пуномоћника адвоката од 18.000,00 динара према адвокатској тарифи важећој у време предузимања радње („Службени гласник РС“, бр. 37/21), као и за судску таксу за ревизију од 11.800,00 динара и ревизијску одлуку од 17.700,00 динара према Закону о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/94 ... 95/18), због чега је одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић